



## Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 15. julija 2015 \*

„Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Evropski trg jekla za prednapenjanje — Določanje kvot in cen, razdelitev trga in izmenjava poslovno občutljivih informacij — Sklep o ugotovitvi kršitve člena 101 PDEU — Zgornja meja 10 % prometa — Upošteveni promet — Sodelovanje v upravnem postopku — Smernice o načinu izračuna določanja glob iz leta 2006“

V zadevi T-391/10,

**Nedri Spanstaal BV** s sedežem v Venlu (Nizozemska), ki sta jo sprva zastopala M. Slotboom in B. Haan, nato M. Slotboom, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

**Evropski komisiji**, ki jo zastopajo P. Van Nuffel, S. Noë in V. Bottka, agenti,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti in spremembo Sklepa Komisije C(2010) 4387 final z dne 30. junija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38344 – Jeklo za prednapenjanje), ki je bil spremenjen s Sklepom Komisije C(2010) 6676 final z dne 30. septembra 2010 in s Sklepom Komisije C(2011) 2269 final z dne 4. aprila 2011,

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi S. Frimodt Nielsen (poročevalec), predsednik, F. Dehousse in A. M. Collins, sodnika,

sodni tajnik: J. Plingers, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. junija 2014

izreka naslednjo

\* Jezik postopka: nizozemščina.

## Sodbo

### Predmet spora

- 1 Ta tožba je bila vložena zoper Sklep Komisije C(2010) 4387 final z dne 30. junija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38.344 – Jeklo za prednapenjanje) (v nadaljevanju: prvotni sklep), s katerim je bil sankcioniran omejevalni sporazum med dobavitelji jekla za prednapenjanje (v nadaljevanju: JPN), ki so bili udeleženi pri določanju kvot, razdelitvi kupcev, določanju cen in izmenjavi poslovno občutljivih informacij o cenah, obsegu in kupcih na evropski, regionalni in nacionalni ravni.
- 2 Prvotni sklep je Evropska komisija nasloвила na:
  - ArcelorMittal SA,
  - ArcelorMittal Wire France SA,
  - ArcelorMittal Fontaine SA,
  - ArcelorMittal Verderio Srl,
  - Emesa-Trefilería, SA v nadaljevanju: Emesa),
  - Industrias Galycas SA (v nadaljevanju: Galycas),
  - ArcelorMittal España, SA,
  - Trenzas y Cables de Acero PSC, SL (v nadaljevanju: Tyrsa),
  - Trefilerías Quijano SA (v nadaljevanju: TQ),
  - Moreda-Riviere Trefilerías, SA (v nadaljevanju: MRT),
  - Global Steel Wire, SA (v nadaljevanju: GSW),
  - Socitrel – Sociedade Industrial de Trefilaria, SA (v nadaljevanju: Socitrel),
  - Companhia Previdente – Sociedade de Controle de Participações Financeiras, SA (v nadaljevanju: Companhia Previdente),
  - voestalpine Austria Draht GmbH (v nadaljevanju: Austria Draht),
  - voestalpine AG,
  - Fapricela Indústria de Trefilaria, SA (v nadaljevanju: Fapricela),
  - Proderac – Productos Derivados del Acero, SA (v nadaljevanju: Proderac),
  - Westfälische Drahtindustrie GmbH (v nadaljevanju: WDI),
  - Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (v nadaljevanju: WDV),
  - Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG (v nadaljevanju: Pampus),

- Nedri Spanstaal BV (v nadaljevanju: Nedri), tožeča stranka
  - Hit Groep BV,
  - DWK Drahtwerk Köln GmbH, Saarstahl AG (skupaj v nadaljevanju: DWK),
  - Ovako Hjulbro AB,
  - Ovako Dalwire Oy AB,
  - Ovako Bright Bar AB,
  - Rautaruukki Oyj,
  - Italcables SpA (v nadaljevanju: ITC),
  - Antonini SpA,
  - Redaelli Tecna SpA (v nadaljevanju: Redaelli),
  - CB Trafilati Acciai SpA (v nadaljevanju: CB),
  - ITAS – Industria Trafileria Applicazioni Speciali SpA (v nadaljevanju: Itas),
  - Siderurgica Latina Martin SpA (v nadaljevanju: SLM),
  - Ori Martin SA,
  - Emme Holding SpA, prej in nato ponovno imenovana Trafileria Meridionali SpA (v nadaljevanju: Trame)
- 3 Komisija je prvotni sklep dvakrat spremenila.
  - 4 Prvič, Komisija je 30. septembra 2010 sprejela Sklep C(2010) 6676 final, s katerim je bil spremenjen prvotni sklep (v nadaljevanju: prvi sklep o spremembi). V bistvu je bila s prvim sklepom o spremembi znižana globa, naložena tem družbam: ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine in ArcelorMittal Wire France, ArcelorMittal España, WDI in WDV.
  - 5 Prvi sklep o spremembi je bil naslovljen na vse naslovnike prvotnega sklepa.
  - 6 Drugič, Komisija je 4. aprila 2011 sprejela Sklep C(2011) 2269 final o spremembi prvotnega sklepa (v nadaljevanju: drugi sklep o spremembi). V bistvu je bila z drugim sklepom o spremembi med drugim znižana globa, naložena tem družbam: ArcelorMittal, ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine in ArcelorMittal Wire France ter SLM in Ori Martin. Naslovnice drugega sklepa o spremembi so bile samo te družbe.
  - 7 Vse družbe, ki so vložile tožbo zoper prvotni sklep, so po potrebi na pobudo Splošnega sodišča prejele obvestilo o drugem sklepu o spremembi.
  - 8 Splošno sodišče je na družbo Nedri naslovilo vprašanje o posledicah, ki jih lahko imajo te spremembe prvotnega sklepa za vsebino njenih trditev, ta družba pa je imela tudi možnost prilagoditi svoja stališča, da bi upoštevala te morebitne posledice.

- 9 Tako prvotni sklep, kakor je bil spremenjen s prvim in drugim sklepom o spremembi, v tej tožbi pomeni „izpodbijani sklep“.
- 10 Zoper prvotni sklep je bilo vloženi osemindvajset tožb, pri čemer se prvi sklep o spremembi, drugi sklep o spremembi, dopisi Komisije po predlogih nekaterih naslovnikov prvotnega sklepa nanašajo na ponovno presojo njihove zmožnosti prispevanja (zadeve T-385/10, ArcelorMittal Wire France in drugi/Komisija, T-388/10, Productos Derivados del Acero/Komisija, T-389/10, SLM/Komisija, T-391/10, Nedri Spanstaal/Komisija, T-393/10, Westfälische Drahtindustrie in drugi/Komisija, T-398/10, Fapricela/Komisija, T-399/10, ArcelorMittal España/Komisija, T-406/10, Emesa-Trefilería in Industrias Galycas/Komisija, T-413/10, Socitrel/Komisija, T-414/10, Companhia Previdente/Komisija, T-418/10, voestalpine in voestalpine Wire Rod Austria/Komisija, T-419/10, Ori Martin/Komisija, T-422/10, Trafilerie Meridionali/Komisija, T-423/10, Redaelli Tecna/Komisija, T-426/10, Moreda-Riviere Trefilerías/Komisija, T-427/10, Trefilerías Quijano/Komisija, T-428/10, Trenzas y Cables de Acero/Komisija, T-429/10, Global Steel Wire/Komisija, T-436/10, Hit Groep/Komisija, T-575/10, Moreda-Riviere Trefilerías/Komisija, T-576/10, Trefilerías Quijano/Komisija, T-577/10, Trenzas y Cables de Acero/Komisija, T-578/10, Global Steel Wire/Komisija, T-438/12, Global Steel Wire/Komisija, T-439/12, Trefilerías Quijano/Komisija, T-440/12, Moreda-Riviere Trefilerías/Komisija, T-441/12, Trenzas y Cables de Acero/Komisija, T-409/13, Companhia Previdente in Socitrel/Komisija).

## Dejansko stanje

*Sektor, ki je predmet postopka*

Proizvod

- 11 Omejevalni sporazum, ki ga je sankcionirala Komisija, se je nanašal na JPN. Ta izraz označuje kovinske žice in jeklene vrvi in med drugim jeklo za prednapet beton, ki je potreben pri izdelovanju balkonov, temeljnih opornikov ali cevi na eni strani, in jeklo za ponapeti beton, ki se uporablja v industrijski gradnji, podzemni gradnji ali gradnji mostov na drugi (izpodbijani sklep, točka 2 obrazložitve).
- 12 Proizvodi iz JPN zajemajo več vrst enojnih žic (na primer gladke, svetleče, pocinkane, potiskane ali rebraste žice) ter več vrst jeklenih vrvi (na primer svetleče, potiskane, prevlečene s polietilenom ali kovinske jeklene vrvi). Jeklene vrvi iz JPN so sestavljene iz treh ali sedmih žic. JPN se prodaja v več premerih. Komisija posebnih jeklenih vrvi, to je pocinkanih ali prevlečenih jeklenih vrvi – podmazanih ali povoščenih – in objemk, to je pocinkanih prevlečenih jeklenih vrvi in pocinkanih žic, ki se uporabljajo pri gradnji mostov, ni upoštevala (izpodbijani sklep, točki 3 in 4 obrazložitve).
- 13 V izpodbijanem sklepu je prav tako navedeno, da se v več državah zahteva tehnično odobritev, ki jo podajo nacionalni organi. Postopki certifikacije trajajo približno šest mesecev (izpodbijani sklep, točka 5 obrazložitve).

Struktura ponudbe

- 14 Iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da so udeleženci omejevalnega sporazuma nadzirali približno 80 % prodaje v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP). V večini držav je bila poleg nekaj lokalnih proizvajalcev prisotna večina največjih proizvajalcev. Večina teh velikih proizvajalcev je bila del metalurških skupin, ki proizvajajo tudi žice, ki so sestavina JPN in pomenijo glavni element njegovih stroškov. Medtem ko so morala neključena podjetja sestavine kupovati na trgu, so se vključena podjetja večinoma zanašala na dobave v okviru svoje skupine. V celotnem obdobju trajanja omejevalnega sporazuma, ugotovljenega v izpodbijanem sklepu, je industrija potrdila občutne in trajnostne presežne zmogljivosti za JPN (izpodbijani sklep, točki 98 in 99 obrazložitve).

- 15 Leta 2001 je bila vrednost prodaje JPN v EGP približno 365 milijonov EUR za celoten obseg, ki se je približal 600.000 tonam v istem letu. Ta prodaja se je za od 20 do 25 % nanašala na žice za JPN in za od 75 do 80 % na vrvi za JPN, pri čemer se ti povprečji razlikujeta glede na posamezno državo. Poraba JPN je bila največja v Italiji (približno 28 % prodaje JPN v EGP). Druge velike porabnice so bile Španija (16 %) ter Nizozemska, Francija, Nemčija in Portugalska (od 8 do 10 % vsaka) (izpodbijani sklep, točka 100 obrazložitve).

#### Struktura povpraševanja

- 16 Iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da je bila struktura povpraševanja po JPN zelo raznolika. Proizvajalci gradbenega materiala in specializirana inženirska podjetja so JPN na primer uporabljala pri konstrukcijah za stabilizacijo stavb in mostov. Kupci so bili maloštevilni veliki kupci – na primer družba Addtek International Oy AB (v nadaljevanju: Addtek), ki je postala Consolis Oy AB, z med 5 in 10 % porabe JPN v Evropski uniji – in številni manjši kupci (izpodbijani sklep, točki 101 in 102 obrazložitve).
- 17 Tržne navade v državah članicah so bile različne. Proizvajalci JPN in njihovi kupci so pogosto sklepali šest ali dvanajst mesečne okvirne pogodbe. Zato so kupci na podlagi povpraševanja naročali tonažo v razponu dogovorjenega obsega po dogovorjeni ceni. Pogodbe so se zaradi drugih pogajanj redno podaljševale (izpodbijani sklep, točka 103 obrazložitve).

#### Trgovina v Uniji in EGP

- 18 V izpodbijanem sklepu je navedeno, da obseg prodaje JPN v obdobju, ki ga zadeva omejevalni sporazum, kaže na to, da je bila trgovina med državami članicami Unije intenzivna. JPN se je proizvajalo in prodajalo v celotnem EGP, vključno na Norveškem (izpodbijani sklep, točka 104 obrazložitve).

#### *Nedri in njena matična družba Hit Groep*

- 19 Družba Nedri je proizvajalka JPN.
- 20 Družba Nedria je bila med letoma 1969 in 1994 pod neposrednim ali posrednim nadzorom družbe Hoogovens Groep BV. Od 1. maja 1987 do 28. februarja 1994 je ta nadzor izvajala družba Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf BV, ki je imela v lasti 100 % delnic družbe Nedri.
- 21 Družba Hoogovens Groep je 28. februarja 1994 to družbo, vključno z njeno stoddotno hčerinsko družbo družbo Nedri, prodala trem podjetjem. Ime družbe Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf je bilo zato spremenjeno in postalo Hit Groep BV, ki je imela še naprej stoddotni lastniški delež družbe Nedri.
- 22 Med 1. majem 1994 in 31. decembrom 1997 je bila družba Nedri stoddotna hčerinska družba družbe Nedri Draht Beteiligungs GmbH, katere 70-odstotni lastnik je bila družba Hit Groep, 30-odstotni lastnik pa družba Thyssen Draht AG.
- 23 Med 1. januarjem 1998 in 17. januarjem 2002 je imela družba Hit Groep ponovno stoddotni lastniški delež družbe Nedri.
- 24 Družba Nedri je bila 17. januarja 2002 prodana družbi Vadeho III BV.

- 25 Manj kot mesec pozneje, 15. februarja 2002, je družba Vadeho III prodala 95 % svojega kapitalskega deleža v družbi Nedri zasebnim investitorjem, 5 % preostalega deleža pa vodilnim družbe Nedri. Z dogovorom z dne 6. maja 2003 je družba Nedri prevzela dejavnosti družbe WDI v zvezi JPN. Od 14. maja 2003 ima družba WDI 30 % kapitalskega deleža v družbi Nedri in od 20. novembra 2006 ima družba Ovako Holdings BV, ki je sama stoodstotno v lasti družbe Pampus Stahlbeteiligungs GmbH, 70-odstotni kapitalski delež v družbi Nedri.
- 26 Promet družbe Nedri v zvezi z JPN leta 2001 v EGP je bil 31.641.636 EUR. Njen skupni svetovni promet v letu 2009 je bil 67.420.000 EUR.

#### *Upravni postopek*

- 27 Bundeskartellamt (nemški organ, pristojen za konkurenco) je 9. januarja 2002 Komisiji posredoval dokumente o zadevi, o kateri odloča nemško lokalno delovno sodišče, v zvezi z prenehanjem pogodbe o zaposlitvi nekdanjega uslužbenca družbe WDI. Ta uslužbenec je potrdil, da je bil vpleten v kršitve člena 101 PDEU v zvezi z JPN. V tem okviru je naštel vpletena podjetja in posredoval prve informacije o kršitvi (izpodbijani sklep, točka 105 obrazložitve).

#### Prva prijava zaradi prizanesljivost in imuniteto, odobrena družbi DWK

- 28 Družba DWK je 18. junija 2002 Komisiji poslala dopis v zvezi s kršitvijo člena 101 PDEU v zvezi z JPN, v katero je bila vpletena sama in tudi druga podjetja. V tem okviru je družba DWK pojasnila, da upa, da se bo zanjo uporabilo Obvestilo Komisije z dne 19. februarja 2002 o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155; v nadaljevanju: obvestilo o prizanesljivosti) (izpodbijani sklep, točka 106 obrazložitve).
- 29 Predstavniki družbe DWK so se 3. julija 2002 srečali s Komisijo in razpravljali o postopku prizanesljivosti. Komisija je 19. julija 2002 družbi DWK na podlagi točke 8(b) obvestila o prizanesljivosti odobrila pogojno imuniteto pred globami, ker je ta družba prva predložila dokaze, ki so Komisiji omogočili ugotovitev kršitve člena 101 PDEU v zvezi z domnevnim omejevalnim sporazumom med proizvajalci JPN v celotni Uniji (izpodbijani sklep, točka 107 obrazložitve).

#### Preiskave in zahteve za informacije

- 30 Komisija je 19. in 20. septembra 2002 v skladu s členom 14(2) in (3) Uredbe št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve uredbe o izvajanju členov [101 PDEU] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3), opravila preiskave med drugim v prostorih družb WDI, DWK, Tycsa, Nedri, ITC, Redaelli, Itas, SLM in Edilsider (družbe v lasti prodajnega zastopnika družbe Tréfileurope Italia Srl, postala ArcelorMittal Verderio) ter njihovih hčerinskih družb ali podružnic (izpodbijani sklep, točka 108 obrazložitve).
- 31 Komisija je od 19. septembra 2002 v skladu s členom 11 Uredbe št. 17 in členom 18 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 PDEU] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) naslovila več zahtev za informacije na podjetja, ki so naslovniki prvotnega sklepa, njihove matične družbe, druga podjetja, nekatere osebe (upokojeni uslužbenec družbe Redaelli in nato poslovni svetovalec, in prodajni agent družbe Tréfileurope Italia prek družbe Edilsider) ter nekaterim poklicnim združenjem (izpodbijani sklep, točka 109 obrazložitve).
- 32 Komisija je 7. in 8. junija 2006 v skladu s členom 20 Uredbe št. 1/2003 opravila preiskavo v prostorih (pisarni) družinskega člana nekdanjega zaposlenega v družbi Redaelli (izpodbijani sklep, točka 114 obrazložitve).

## Druge prijave zaradi prizanesljivost in odgovori Komisije

- 33 Med naslovniki izpodbijanega sklepa so nekatere družbe, kot ITC, Nedri, SLM, Redaelli in WDI, vložile uradne prijave zaradi prizanesljivosti v skladu z obvestilom o prizanesljivosti. Družba Tysca je potrdila obstoj protikonkurenčnih dogovorov, vendar se ni prijavila zaradi prizanesljivosti (izpodbijani sklep, točka 110 obrazložitve).
- 34 Družba ITC se je prijavila zaradi prizanesljivosti 21. septembra 2002, pri čemer je predložila takratne dokaze v zvezi s sestanki med proizvajalci JPN med letoma 1979 in 2002. Prav tako je 11. novembra 2002 predložila izjavo podjetja. Komisija je 10. januarja 2003 družbi ITC začasno znižala globe s 30 na 50 %, če bo še naprej spoštovala pogoje iz točke 21 obvestila o prizanesljivosti (izpodbijani sklep, točka 111 obrazložitve).
- 35 Družba Tysca je 17. oktobra 2002 odgovorila na zahtevo za informacije, pri čemer je priznala dejstva in predložila zanjo obremenilne dokaze. Družba Redaelli je 21. oktobra 2002 v odgovoru na zahtevo za informacije predložila zanjo obremenilne dokaze in je 20. marca 2003 uradno predlagala, naj se zanjo uporabi obvestilo o prizanesljivosti. Družba Nedri je 23. oktobra 2002 v odgovoru na zahtevo za informacije predložila dokaze in predlagala, naj se zanjo uporabi obvestilo o prizanesljivosti. Družba SLM je 30. oktobra 2002 v odgovoru na zahtevo za informacije zaprosila za znižanje globe. Družba Tréfileurope je 4. novembra 2002 in nato 6. marca 2003 in 11. junija 2003 v odgovoru na zahtevo za informacije posredovala zanjo obremenilne informacije in izjavo podjetja, da bi se zanjo uporabilo obvestilo o prizanesljivosti. Družba Galycas je 17. marca 2004 odgovorila na zahtevo za informacije in priznala dejstva ter podala nekatere zanjo obremenilne izjave. Družba WDI je 19. maja 2004 predložila izjavo podjetja, da bi se zanjo uporabilo obvestilo o prizanesljivosti. Družba ArcelorMittal je 28. junija 2007 poleg drugih stikov s Komisijo vložila prijavo zaradi prizanesljivosti, ki je vsebovala v glavnem ročno napisane zapiske nekdanjega uslužbenca družbe Emesa za obdobje med letoma 1992 in 2002 (izpodbijani sklep, točka 112 obrazložitve).
- 36 Komisija je na podlagi prijav zaradi prizanesljivosti na družbi Nedri in WDI naslovila dopis z dne 19. septembra 2008, s katerim ju je obvestila, da ne bo odobrila imunitete pred globami in da bo v skladu s točko 26 obvestila o prizanesljivosti znižala globo v mejah, določenih v točki 23(b) tega obvestila. Komisija je istega dne dopis naslovila tudi na družbi Redaelli in SLM, s katerim je zavrnila njuno prijavo zaradi prizanesljivosti (izpodbijani sklep, točka 113 obrazložitve).

## Uvedba postopka in obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah

- 37 Komisija je 30. septembra 2008 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki se je nanašalo na več družb, med njimi na družbo Nedri.
- 38 Vsi naslovnice obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah so predložile pisne pripombe v odgovor na očitke Komisije.

## Vpogled v spis in zaslišanje.

- 39 Naslovnice obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah je bil omogočen vpogled v spis Komisije prek kopije na DVD. Hkrati so družbe prejele seznam, v katerem so bili naštetih dokumenti iz spisa o preiskavi in navedena stopnja dostopnosti do vsakega dokumenta. Obveščene so bile, da so bili na DVD dostopni vsi dokumenti, ki jih je Komisija lahko pridobila v preiskavi, razen dokumentov ali delov dokumentov, ki so vsebovali poslovne skrivnosti in druge zaupne informacije. Dostop do dokumentov v zvezi s prizanesljivostjo je bil odobren v prostorih Komisije.

- 40 Družbi HIT Groep je bil odobren dostop do dela odgovora družbe Nedri na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v zvezi z odgovornostjo matične družbe in 19. decembra 2008 je bil družbi Nedri odobren dostop do dela odgovora družbe Hit Groep na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v zvezi z odgovornostjo matične družbe.
- 41 Zaslisanje je potekalo 11. in 12. februarja 2009. Na njem so bila prisotna vsa podjetja, na katera so bila naslovljena obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, razen družb HIT Groep, Emesa in Galycas.
- 42 Štirinajst podjetij je prav tako uveljavljalo nesposobnost plačila v smislu točke 35 Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006). V podporo temu so podala utemeljitve.

#### Dodatne zahteve za informacije

- 43 Nato je Komisija zahteve za informacije poslala družbam GSW, MRT, Tycsa, TQ, Companhia Previdente in Socitrel za razjasnitev nekaterih vprašanj, ki so se nanašala zlasti na njihovo organiziranost podjetij. Te družbe so odgovore podale 6. marca in 15. aprila 2009.
- 44 Komisija je zahteve za informacije poslala tudi vsem naslovniciam prvotnega sklepa, da bi ugotovila vrednost prodaje upoštevnihi proizvodov in promet skupin. Vse naslovnice so odgovorile na te zahteve.

#### *Izpodbijani sklep*

- 45 Izpodbijani sklep se nanaša na omejevalni sporazum med dobavitelji JPN, ki so bili udeleženi pri določanju kvot, razdelitvi kupcev, določanju cen in izmenjavi poslovno občutljivih informacij glede cen, obsega in kupcev na evropski ravni, regionalni ravni in nacionalni ravni. Iz točke 1 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da so ta podjetja storila enotno in trajajočo kršitev člena 101(1) PDEU in od 1. januarja 1994 člena 53(1) Sporazuma EGP. Vsaj od začetka leta 1984 do 19. septembra 2002 niso ravnala zakonito.
- 46 Preiskava je vključevala 18 podjetij. V točkah od 122 do 133 obrazložitve izpodbijanega sklepa so dejavnosti omejevalnega sporazuma opisane na splošno. Te točke obrazložitve so v nadaljevanju povzete, kolikor navedena dejstva omogočajo boljše razumevanje okvira spora.
- 47 Najpozneje od prve polovice osemdesetih let (leta 1984) do dne, ko je Komisija izvedla preiskavo, in sicer 19. in 20. septembra 2002, je bilo več podjetij, ki je bilo aktivnih v sektorju JPN, deloma ali stalno vključenih v panevropske sporazume, ki so sestavljeni iz t. i. faze „Zürich“ in t. i. „evropske“ faze in/ali glede na primer v nacionalne/regionalne sporazume. Panevropski sporazumi in nacionalni/regionalni sporazumi so imeli enak globalni cilj ohranitve ravnotežja, da se izognejo padcu cen na spreminjajočem se evropskem trgu, ki ima preveliko proizvodno zmogljivost. Nato so se podjetja skušala stalno izogibati hudi konkurenci na njihovem nacionalnem trgu ali na izvoznih trgih, tako da so dogovore izvajala glede kvot, cen ali razdelitve kupcev.

#### Klub Zürich in regionalni dogovori

- 48 Prva faza panevropskega sporazuma se imenuje „klub Zürich“. Družbe Tréfileurope SA, Nedri, WDI, DWK – ali njihove predhodnice – in Redaelli – ki je zastopala več drugih italijanskih podjetij (vsaj v letu 1993 in v letu 1995) – so tako od 1. januarja 1984 do 9. januarja 1996 zaradi takrat močnega pritiska na cene določale deleže po državah (Nemčija, Španija, Francija, Italija, Avstrija in Beneluks), razdeljevale kupce, določale cene in si izmenjavale poslovno občutljive informacije. Pridružili so se jim španska proizvajalca, družba Emesa leta 1992 in družba Tycsa leta 1993 – ki sta se tudi v istem



obdobju najprej začeli združevati z drugimi španskimi proizvajalci na iberskem polotoku in nato tudi s portugalskimi proizvajalci v „klub España“. V osemdesetih letih so sestanki kluba Zürich potekali v glavnem v Zürichu (Švica), v devetdesetih letih pa v Düsseldorfu (Nemčija).

- 49 Najpozneje 23. januarja 1995 in v preostalem delu leta 1995 so se italijanska podjetja Redaelli, ITC, CB in Itas (zadnja tri je pogosto zastopala družba Redaelli) dogovorila glede (revidiranega) sporazuma o kvotah z ostalimi proizvajalci iz kluba Zürich, ki bi moral urejati prodajo italijanskih proizvajalcev in ostalih proizvajalcev kluba Zürich v Italiji in v ostalih delih Evrope. Nazadnje sporazuma ni bilo mogoče skleniti, ker so bile izvozne kvote, ki so jih zahtevali italijanski proizvajalci, previsoke. To je pripomoglo k razpadu kluba Zürich, katerega zadnji evidentiran sestanek je bil 9. januarja 1996.
- 50 Italijanska podjetja Redaelli, ITC, CB in Itas so 5. decembra 1995 sicer med seboj sklenila sporazum, s katerim so bile določene kvote na italijanskem trgu, nanašal pa se je tudi na izvoze iz Italije v ostale dele Evrope („klub Italia“). Kasneje so se tem italijanskim podjetjem (ponovno) pridružile družbe Tréfileurope in Tréfileurope Italia, SLM, Trame, Tycsa, DWK in Austria Draht. Sestanki so potekali redno zaradi nadzora izvajanja sporazuma o kvotah, določanju cen (vključno z dodatno dajatvijo, imenovano „dodatek“), razdelitvijo kupcev in izmenjavo poslovno občutljivih informacij, in sicer dokler ni Komisija izvedla preiskave. Te družbe so prek tretjih neodvisnih subjektov redno izvajala kompleksen nadzor nad cenami in resničnim obsegom prodaje kupcem v Italiji.
- 51 Med klubom Zürich in klubom Italia je obstajalo posebno sodelovanje. Družba Redaelli in kasneje družba Tréfileurope je obveščala udeležence panevropskega sporazuma. Udeležence kluba Italija so družba Redaelli, nato pa družbe Tréfileurope, DWK in Tycsa, ki so bile udeležene v obeh klubih obveščale tudi o upoštevnem razvoju panevropskega sporazuma.
- 52 Vzporedno pa so se leta 1996 italijanska podjetja (vsaj družbe Redaelli, CB, ITC in Itas), Tycsa in Tréfileurope dogovarjala in so konec leta 1996 sklenila poseben sporazum, naslovljen „južni sporazum“, ki je za vsakega udeleženca določal stopnjo deleža v južnih državah (Belgija, Španija, Francija, Italija in Luxembourg) in je je določal obveznost, da se skupaj pogajajo o kvotah z ostalimi proizvajalci iz Severne Evrope.

#### Klub Evropa in regionalni sporazumi

- 53 Za premostitev krize kluba Zürich so se njegovi nekdanji udeleženci (vendar z manj rednim sodelovanjem italijanskih proizvajalcev, zlasti družbe Redaelli) med januarjem 1996 in majem 1997 tudi redno srečevali. Družbe Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa in Emesa (v nadaljevanju: stalni člani) so maja 1997 končno sprejeli revidiran panevropski sporazum, s katerim so razdelili kvote, ki so bile izračunane na podlagi referenčne regije in referenčnega obdobja (od zadnjega četrtertja 1995 do prvega četrtertja 1997). Ta druga faza panevropskega sporazuma se je imenovala „klub Evropa“.
- 54 Stalni člani so si tudi razdelili kupce in določili cene proizvodov (na poseben način tako za državo kot za kupca). Dogovorili so se o pravilih usklajevanja, vključno z imenovanjem koordinatorjev, odgovornih za izvajanje sporazumov v državah, in usklajevanje z drugimi zainteresiranimi podjetji, dejavnimi v teh zadevnih državah ali ki so imela iste kupce. Poleg tega so se njihovi predstavniki redno srečevali na več ravneh (vodilni v družbi in prodajni zastopniki), da bi nadzorovali izvajanje sporazumov. Izmenjevali so si občutljive poslovne informacije. V primeru odstopanja od dogovorjenega ravnanja je bil uporabljen ustrezeni sistem kompenzacije.
- 55 V okviru tega panevropskega sporazuma so stalni člani, ki so se jim občasno pridružili italijanski proizvajalci in družba Fundia Hjulsbro AB (v nadaljevanju: Fundia) vzdrževali tudi dvostranske (ali večstranske) stike ter sodelovali pri določanju cen in dodelitvi kupcev na *ad hoc* podlagi, če so imeli za to interes (glede na njihovo prisotnost na obravnavanem trgu).

- 56 V obdobju od najmanj septembra 2002 do septembra 2002, ko je Komisija izvedla preiskave, so se stalni člani, kot so družbe ITC, CB, Redaelli, Itas in SLM redno sestajali, da bi italijanska podjetja vključili v klub Evropa kot stalne člane.
- 57 V tem obdobju se je poleg določitve splošnih kvot za posamezno geografsko območje razpravljalo tudi o delitvi kvot po kupcu. Podjetje, ki je po navadi usklajevalo dani nacionalni trg, bi moralo voditi tudi pogajanja za natančno dodelitev kvot na kupca v tej državi.
- 58 Člani kluba Evropa so kot stalne člane poleg italijanskih proizvajalcev skušali sprejeti tudi pomembnejše proizvajalce JPN, s katerimi so sklenili sporazume ali vzdrževali dvostranske ali večstranske stike v preteklosti in skušali razdeliti evropske kvote po državah, kot je bilo to izvedeno v okviru kluba Zürich.
- 59 Vzporedno s panevropskim sporazumom in s klubom Italia je pet španskih podjetij, in sicer družbe TQ, Tycsa, Emesa, Galycas in Proderac (zadnja od maja 1994) in dve portugalski podjetji (Socitrel od aprila 1994 in Fapricela od decembra 1998) za Španijo in Portugalsko sklenilo, da ohranijo svoj stalni delež na trgu, določijo kvote, razdelijo kupce, vključno za javna naročila za gradnje ter določijo cene in plačilne pogoje. Poleg tega so si tudi izmenjala občutljive poslovne informacije (klub Španija).
- 60 Panevropski in regionalni sporazumi (klub Italia/klub Španija/južni sporazum) so ostali v veljavi do preiskav, ki jih je Komisija izvedla septembra 2002.
- 61 Zlasti v zvezi z družbo Nedri, Komisija ugotavlja, da je neposredno sodelovala v omejevalnem sporazumu od 1. januarja 1984 do 19. septembra 2002 (točka 802 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 62 Nadalje navaja, da je družba Hit Groep neposredno in posredno imela v lasti celoten kapital družbe Nedri od 1. maja 1987 do 1. maja 1994 in od 31. decembra 1997 do 17. januarja 2002. Glede vmesnega obdobja, v katerem je bila družba Nedri v lasti družbe Nedri Draht Beteiligungs GmbH, katere 70 % je bilo v lasti družbe Hit Groep, 30 % pa v lasti družbe Thyssen Draht AG, Komisija navaja, da ni dovolj dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče dokazati, da je družba Hit Groep izvajala ali je lahko izvajala odločilen vpliv na družbo Nedri. Zato meni, da družba Hit Groep ni odgovorna za kršitveno ravnanje družbe Nedri v obdobju od 1. maja 1994 do 31. decembra 1997 (točka 804 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 63 V točkah od 805 do 812 obrazložitve izpodbijanega sklepa Komisija meni, da je družba Hit Groep, ki je imela v lasti 100 % delnic družbe Nedri od 1. januarja 1998 do 17. januarja 2002, nanjo izvajala odločilni vpliv in je zavrnila trditve družbe Hit Groep, ki želijo to domnevo ovreči.
- 64 V členu 1, točka 9, izpodbijanega sklepa Komisija navaja, da sta družbi Nedri in Hit Groep kršili člen 101 PDEU, ker sta, in sicer družba Nedri od 1. januarja 1984 do 19. septembra 2002, družba Hit Groep pa od 1. januarja 1998 do 17. januarja 2002, sodelovali pri sporazumih in usklajenih ravnanjih v sektorju JPN.
- 65 V členu 2, točka 9, izpodbijanega sklepa Komisija po eni strani skupaj in solidarno družbi Nedri nalaga globo v višini 5.056.500 EUR, po drugi pa družbi Hit Groep globo v višini 1.877.500 EUR.

### **Postopek in predlogi strank**

- 66 Družba Nedri je to tožbo vložila v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 13. septembra 2010.
- 67 S sklepom z dne 6. junija je Splošno sodišče Komisijo pozvalo, naj mu predloži drugi sklep o spremembi. Komisija je tej zahtevi ugodila 16. junija 2011.

- 68 Družba Nedri je v dopisu z dne 26. julija 2011 navedla, da svojih tožbenih razlogov ne želi prilagoditi na podlagi drugega sklepa o spremembah.
- 69 Pisni postopek se je končal 15. decembra 2011, ko je Komisija predložila popravek duplike.
- 70 Sodnik poročevalec je bil po spremembi sestave senatov Splošnega sodišča 23. septembra 2013 razporejen v šesti senat, zato je bila obravnavana zadeva 3. oktobra 2013 dodeljena temu senatu.
- 71 Predhodno poročilo iz člena 52 Poslovnika Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991 je bilo predloženo šestemu senatu 8. novembra 2013.
- 72 V okviru ukrepov procesnega vodstva, določenih v členu 64 Poslovnika z dne 2. maja 1991, je Splošno sodišče 17. decembra 2013 tožeči stranki pisno postavilo vprašanje v zvezi z morebitnimi posledicami sodbe z dne 18. julija 2013 v zadevi Schindler Holding in drugi/Komisija (C-501/11 P, ZOdl., EU:C:2013:522) o prvem tožbenem razlogu v podporo njene tožbe. Tožeča stranka se je na te zahteve odzvala.
- 73 Družba Nedri je z dopisom z dne 30. januarja 2014 umaknila prvi tožbeni razlog v podporo svoje tožbe v zvezi s kršitvijo člena 101 PDEU in člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in obveznosti obrazložitve.
- 74 Splošno sodišče je 14. maja 2014 na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek.
- 75 Stranke so na obravnavi dne 27. junija 2014 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Splošnega sodišča.
- 76 Družba Nedri Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- člen 1, točka 9, izpodbijanega sklepa v zvezi z obdobjem, v katerem se obravnava odgovornost družbe Hit Groep, razglasi za ničen;
  - člen 2, točka 9, izpodbijanega sklepa v zvezi z globo, ki ji je bila naložena, razglasi za ničen;
  - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 77 Komisija predlaga Splošnemu sodišču, naj:
- zavrne tožbo;
  - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

## **Pravo**

- 78 Družba Nedri v utemeljitev predloga za razglasitev ničnosti navaja dva tožbena razloga.
- 79 Prvič, družba Nedri trdi, da je Komisija kršila člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, Smernice iz leta 2006 ter načela enakosti, sorazmernosti in obveznosti obrazložitve, ker je uporabila 10-odstotno zgornjo mejo prometa, ustvarjenega v predhodnem poslovnem letu, za leto 2009, čeprav bi morala to zgornjo mejo uporabiti za promet v letu 2002.
- 80 Drugič, družba Nedri navaja, da je Komisija, ker ji je namesto 30-odstotnega znižanja zneska globe odobrila le 25-odstotno znižanje, po eni strani kršila točko 23 obvestila o prizanesljivosti in po drugi obveznost obrazložitve.

*Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, Smernic iz leta 2006, načel enakosti in sorazmernosti, ker je Komisija pri izračunu globe, ki jo je naložila družbi Nedri, uporabila 10-odstotno zgornjo mejo v poslovnem letu 2009 in ne v poslovnem letu 2002*

#### Izpodbijani sklep

- 81 Iz točke 1063 in naslednjih obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da je Komisija ocenila, da mora za določitev zgornje meje v višini 10 % prometa, določenega v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, upoštevati promet iz poslovnega leta 2009, kar je izpodbijala družba Nedri, ki naj bi menila, da bi bilo treba upoštevati poslovno leto 2002, ki je bilo zadnje leto, v katerem je bila udeležena pri kršitvi.

#### Trditve strank

- 82 Družba Nedri v bistvu trdi, da Komisija ni pravilno uporabila zgornje meje v višini 10 % prometa v poslovnem letu 2009 in je zavrnila njen predlog, da bi glede tega upoštevala poslovno leto 2002. Meni, da je Komisija tako kršila člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, Smernice iz leta 2006, in zlasti točko 32, ter načeli enakosti in sorazmernosti.
- 83 Tožeča stranka trdi, da iz sodbe z dne 7. junija 2007 v zadevi Britannia Alloys & Chemicals/Komisija (C-76/06 P, ZOdl., EU:C:2007:326, točki 20 in 25) izhaja, da če pride do bistvenih sprememb glede ekonomskega položaja v obdobju, v katerem je prišlo do kršitve, in datumom sprejetja sklepa, s katerim ji je bila naložena globa, je treba upoštevati dejanski ekonomski položaj v obdobju, v katerem je bila storjena kršitev.
- 84 Meni, da promet, ustvarjen leta 2009, v nobenem primeru ne predstavlja celotnega poslovnega leta običajne gospodarske dejavnosti v obdobju dvanajstih mesecev in ne odraža njenega dejanskega ekonomskega položaja v obdobju, v katerem je bila storjena kršitev.
- 85 Promet, ki ga je ustvarila družba Nedri, je leta 2001 znašal 31.641.636 EUR in leta 2009 69.345.000 EUR. To povečanje je po eni strani rezultat velikega povišanja cen sestavin, po drugi pa ponovnega izvajanja dejavnosti družbe WDI v sektorju JPN v tem istem letu.
- 86 Trdi, da je do bistvenih sprememb glede ekonomskega položaja podjetja prišlo v obdobju, v katerem je bila storjena kršitev, in dnevom sprejetja končnega sklepa, na podlagi katerih se Komisija sklicuje na zadnje poslovno leto kršitvenega obdobja, torej na leto 2002.
- 87 Poleg tega meni, da ker je družba Nedri podjetje, ki proizvaja en proizvod, jo je sankcija prizadela veliko huje, kot bi prizadela velika podjetja, ki se ukvarjajo z več dejavnostmi.
- 88 Komisija se s to trditvijo ne strinja.

#### Presoja Splošnega sodišča

##### – Načela

- 89 Komisija lahko v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 podjetjem in podjetniškem združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti kršijo člen 101 PDEU ali člen 102 PDEU. Za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

- 90 Sodišče je natančneje pojasnilo, da je namen zgornje meje prometa, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, preprečiti, da globe, ki jih naloži Komisija, ne bi bile sorazmerne s pomembnostjo zadevnega podjetja (sodba *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija*, EU:C:2007:326, točka 24).
- 91 Gre torej za omejitev, ki se enotno uporablja za vsa podjetja in je predpisana glede na velikost vsakega od njih z namenom, ki je drugačen in neodvisen od namena meril teže in trajanja kršitve. Edina možna posledica te omejitve je to, da je znesek globe, izračunan na podlagi meril, zmanjšan na najvišjo dovoljeno višino. Njena uporaba pomeni, da zadevno podjetje ne plača globe, ki bi jo bilo načeloma dolžno plačati na podlagi presoje, oprte na omenjena merila (sodba z dne 28. junija 2005, *Dansk Rørindustri in drugi/Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., EU:C:2005:408, točke od 281 do 283).
- 92 Drugače povedano, cilj 10-odstotne zgornje meje prometa vsakega podjetja, ki je sodelovalo pri kršitvi, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, je med drugim izognitev temu, da bi naložitev globe v znesku, višjem od te zgornje meje, preseгла plačilno zmožnost navedenega podjetja na datum, ko Komisija ugotovi, da je odgovorno za kršitev, in mu naloži denarno kazen (sodba z dne 4. septembra 2014, *YKK in drugi/Komisija*, C-408/12 P, ZOdl., EU:C:2014:2153, točka 63).
- 93 „Predhodno poslovno leto“ se v smislu člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003 nanaša načeloma na celotno zadnje poslovno leto vsakega od zadevnih podjetij pred sprejetjem odločbe (sodba z dne 28. aprila 2010, *Gütermann in Zwicky/Komisija*, T-456/05 in T-457/05, ZOdl., EU:T:2010:168, točka 80; v tem smislu glej tudi zgoraj v točki 83 navedeno sodbo *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija*, EU:C:2007:326, točka 32).
- 94 Iz ciljev sistema, katerega del je člen 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003, in sodne prakse, navedene v točki 92 zgoraj, je razvidno, da se z uporabo zgornje meje 10 % po eni strani določa, da ima Komisija na voljo promet za zadnje poslovno leto pred sprejetjem odločbe, in po drugi, da ti podatki predstavljajo celotno poslovno leto običajne gospodarske dejavnosti v obdobju dvanajstih mesecev (sodba z dne 29. novembra 2005, *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija*, T-33/02, ZOdl., EU:T:2005:428, točka 38, in zgoraj v točki 93 navedena sodba *Gütermann in Zwicky/Komisija*, EU:T:2010:168, točka 95).
- 95 Čeprav iz zgoraj v točki 83 navedene sodbe *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija* (EU:C:2007:326, točka 32) izhaja, da mora Komisija za namene izračuna zgornje meje globe, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003 načeloma upoštevati promet zadevnega podjetja v celotnem zadnjem poslovnem letu pred dnem sprejetja sklepa o naložitvi globe, pa iz sobesedila in ciljev, ki se uresničujejo z ureditvijo, katere del je navedena določba, izhaja, da kadar promet zadnjega poslovnega leta, ki je predhodno sprejetju sklepa Komisije, ni polno poslovno leto običajne gospodarske dejavnosti v obdobju dvanajstih mesecev in tako ne daje nobenega koristnega podatka o dejanskem ekonomskem položaju zadevnega podjetja in o ustrezni višini globe, ki naj se mu naloži, tega prometa za določitev zgornje meje globe ni mogoče upoštevati. V tem primeru, ki nastane le v izrednih okoliščinah, mora Komisija pri izračunu zgornje meje globe upoštevati celotno zadnje poslovno leto, ki odraža celotno leto običajnih gospodarskih dejavnosti (sodba z dne 12. decembra 2012, 1. garantovaná/Komisija, T-392/09, EU:T:2012:674, točka 86, po pritožbi potrjena s sodbo z dne 15. maja 2014, 1. garantovaná/Komisija, C-90/13 P, EU:C:2014:326).
- 96 Tako ima na primer, če se poslovno leto konča pred sprejetjem sklepa, letni obračuni zadevnega podjetja pa še niso bili sestavljeni ali Komisija o njih še ni bila obveščena, Komisija pravico in celo obveznost, da uporabi promet prejšnjega poslovnega leta za namene uporabe člena 23(2) Uredbe št. 1/2003. Prav tako če je zaradi reorganizacije ali spremembe računovodske prakse podjetje za predhodno poslovno leto naredilo obračun, ki zadeva obdobje, krajše od dvanajstih mesecev, ima Komisija pravico uporabiti promet prejšnjega celotnega leta za namene uporabe te določbe. Enako velja če zadevno podjetje v poslovnem letu pred sprejetjem sklepa Komisije ni imelo nobenega prometa

(zgoraj v točki 94 navedena sodba Britannia Alloys & Chemicals/Komisija, EU:T:2005:428, točka 39, potrjena z zgoraj v točki 83 navedeno sodbo Britannia Alloys & Chemicals/Komisija, EU:C:2007:326, točki 27 in 30).

- 97 Vendar je bilo odločeno, da je treba v zvezi s trditvijo tožeče stranke, da naj bi bil njen celotni promet, ki ga je ustvarila v določenem letu „umetno zvišan“ zaradi domnevnega znatnega zvišanja cen surovine, navesti, da taka okoliščina, če je dokazana, ni ovirala, da se ta promet upošteva za namene izračunavanja zgornje meje globe. Iz sodne prakse namreč izhaja, da se promet, ki ga je ustvarilo podjetje, lahko za ta namen upošteva, čeprav naj bi se v precejšnji meri razlikoval od prometa, ki je bil ustvarjen v predhodnih letih, če ustreza celotnemu poslovnemu letu, v katerem so bile gospodarske dejavnosti dejansko opravljene. V zvezi s tem je treba pojasniti, da se v sodni praksi s sklicevanjem na „celotno poslovno leto običajne gospodarske dejavnosti“ želi izključiti upoštevanje poslovnega leta, v katerem je zadevno podjetje zaključevalo svoje transakcije, čeprav vse gospodarske dejavnosti še niso prenehale in še bolj splošno upoštevanje poslovnega leta, v katerem naj ravnanje zadevnega podjetja na trgu ne bi ustrezalo ravnanju podjetja, ki običajno opravlja gospodarsko dejavnost. Nasprotno pa dejstvo, da je promet ali dobiček, ki sta bila ustvarjena v določenem poslovnem letu, občutno nižji ali višji od tistih, ki sta bila ustvarjena v predhodnih poslovnih letih, ne pomeni, da zadevno leto ni celotno poslovno leto običajne gospodarske dejavnosti (sodba z dne 12. decembra 2012, Almamet/Komisija, T-410/09, EU:T:2012:676, točka 253).
- 98 Poleg tega mora v skladu z ustaljeno sodno prakso obrazložitev, ki se zahteva s členom 296 PDEU, jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt izdala, tako da se lahko zadevne osebe seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor. Obveznost obrazložitve je treba presoјati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino zadevnega akta, lastnosti podanih razlogov in interesa za obrazložitev, ki ga lahko imajo naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. Ne zahteva se, da morajo biti v obrazložitvi navedene vse upoštevne dejanske in pravne okoliščine, v katerih je treba vprašanje, ali obrazložitev posameznega akta izpolnjuje zahteve iz člena 296 PDEU, presoditi ne samo glede na njegovo besedilo, ampak tudi glede na njegovo sobesedilo in celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (sodbe z dne 2. aprila 1998, Komisija/Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, ZOdl., EU:C:1998:154, točka 63; z dne 30. septembra 2003, Nemčija/Komisija, C-301/96, ZOdl., EU:C:2003:509, točka 87, in z dne 22. junija 2004, Portugalska/Komisija, C-42/01, ZOdl., EU:C:2004:379, točka 66).
- 99 Opozoriti je treba, da načelo sorazmernosti v skladu s sodno prakso Sodišča zahteva, naj ravnanja institucij Unije ne prestopijo mej tistega, kar je primerno in potrebno za uresničitev legitimnih ciljev, ki jim sledi zadevna ureditev, pri tem pa je treba takrat, ko je mogoče izbirati med več primernimi ukrepi, uporabiti tistega, ki je najmanj omejujoč, povzročene neugodnosti pa ne smejo biti čezmerne glede na zastavljene cilje (glej sodbo z dne 17. oktobra 2013, Schaible, C-101/12, ZOdl., EU:C:2013:661, točka 29 in navedena sodna praksa).

– Utemeljenost prvega tožbenega razloga

- 100 V tem primeru družba Nedri trdi, da se je med letoma 2002 in 2009 njena struktura spremenila in da se je njen promet povečal in da ti okoliščini dokazujeta, da poslovno leto 2009 ni tisto, ki se ga upošteva za določanje 10-odstotne zgornje meje prometa, če ne dokazuje njenega dejanskega gospodarskega položaja v obdobju, v katerem je prišlo do kršitve (torej v obdobju med letoma 1987 in 2002).
- 101 Ugotoviti je treba, da promet družbe Nedri v zvezi s poslovnim letom 2009 ustreza „celotnemu prometu, ustvarjenemu v poslovnem letu pred“ sprejetjem izpodbijanega sklepa in da ustreza celotnemu poslovnemu letu, v katerem je tožeča stranka dejansko opravila gospodarske dejavnosti, čemur tožeča stranka sploh ne nasprotuje.

- 102 Glede na sodno prakso Splošnega sodišča, navedeno v točkah 93 in 97 zgoraj, so trditve družbe Nedri v zvezi z njenimi strukturnimi spremembami po eni strani in s povečanjem njenega prometa med letoma 2002 in 2009 po drugi brezpredmetne, saj ta dejstva namreč niso izjemne okoliščine, ki bi lahko upravičile, da Komisija lahko upošteva promet predhodnega poslovnega leta pred letom 2009.
- 103 V zvezi s tem je treba šteti, da ponoven začetek opravljanja dejavnosti družbe WDI v sektorju JPN glede na sodno prakso, navedeno v točki 96 zgoraj, ni izjemna okoliščina, ki bi lahko upravičila, da Komisija upošteva neko drugo poslovno leto in ne leto pred sprejetjem izpodbijanega sklepa.
- 104 Glede trditve tožeče stranke, navedene v točki 25 sodbe zgoraj v točki 83 navedene sodbe Britannia Alloys & Chemicals/Komisija (EU:C:2007:326), da bi bilo treba upoštevati promet, ki odraža njen dejanski gospodarski položaj „v obdobju, v katerem je nastala kršitev“, kar naj bi pomenilo zavrnitev vsakega kasnejšega poslovnega leta po tem obdobju, je treba ugotoviti, da bi taka razlaga vodila k temu, da se sistematično ne upošteva sodna praksa v zvezi s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003, ki določa, da je treba, razen v izjemnih okoliščinah, upoštevati celotni promet, ki je bil ustvarjen v poslovnem letu pred sprejetjem izpodbijanega sklepa. Nič ne kaže, da bi v zgoraj v točki 83 navedeni sodbi Britannia Alloys & Chemicals/Komisija (EU:C:2007:326) Sodišče skušalo ovreči to ustaljeno sodno prakso. Nasprotno je treba ugotoviti, da je bila ta sodna praksa jasno potrjena v točkah 30 in 41 zgoraj v točki 83 navedene sodbe Britannia Alloys & Chemicals/Komisija (EU:C:2007:326). Zato je treba točko 25 sodbe Sodišča razumeti v kontekstu z okoliščinami te zadeve in ne kot splošno izjemo od določb člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003 in od razlage, ki jo je sodna praksa podala glede teh določb.
- 105 Komisija torej ni napačno ravnala, ko je upoštevala promet tožeče stranke za leto 2009, ki je bilo tisto, ki bi ga bilo treba upoštevati v skladu z zgoraj navedeno sodno prakso (točki 93 in 97 zgoraj).
- 106 Iz tega izhaja, da Komisija ni kršila člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.
- 107 Iz tega izhaja, da Komisija, ker je upoštevala poslovno leto 2009 za namene izračuna 10-odstotne zgornje meje, ki jo določa člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, ni kršila načela sorazmernosti, saj je – ker je morala – upoštevala zadnje celotno poslovno leto običajnih gospodarskih dejavnosti tožeče stranke v obdobju dvanajstih mesecev.
- 108 Nazadnje je treba zavrniti očitek v zvezi z neobstojem obrazložitve, saj so v točkah 1063 in naslednjih obrazložitve izpodbijanega sklepa na razumljiv način predstavljeni razlogi, iz katerih je Komisija upoštevala promet tožeče stranke iz leta 2009.
- 109 Zato je treba prvi tožbeni razlog zavrniti.

*Drugi tožbeni razlog: kršitev točke 23 obvestila o prizanesljivosti in obveznosti obrazložitve, saj bi morala Komisija morala tožeči stranki odobriti znižanje v višini 30 % in ne v višini 25 % zneska globe*

Povzetek izpodbijanega sklepa

- 110 Iz točk od 1082 do 1087 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da je Komisija ocenila, da je družbi Nedri glede na njeno sodelovanje mogoče odobriti 25-odstotno znižanje globe.

Trditve strank

- 111 Družba Nedri trdi, da je bila, ker je bila drugo podjetje, ki je izpolnilo zahteve iz točke 21 obvestila o prizanesljivosti, upravičena do znižanja, ki je lahko znašalo do 30 % zneska globe.

- 112 Prvič, opozarja, da je dokaze, s katerimi je razpolagala, predložila 23. oktobra 2002, kar je malo več kot en mesec po preiskavah, ki so potekale 19. in 20. septembra 2002. Komisija je menila, da je tako sodelovala v postopku v zgodnji fazi (točka 1087 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Poleg tega je 29. marca 2004 dopolnila svojo prijavo zaradi prizanesljivosti.
- 113 Drugič, družba Nedri meni, da Komisija priznava, da so imele številne in natančne informacije, ki jih je predložila – ki so se nanašale na vse panevropske sporazume in zlasti na klub Zürich, skandinavski trg, skupaj z družbo Addtek, in klub Evropa – veliko dodano vrednost (točka 1084 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 114 Vendar družba Nedri po eni strani meni, da glede na način, kako je Komisija razvrstila predložene informacije v izpodbijanem sklepu, stopnja podrobnosti in količina teh informacij nista vidni v svoji polni meri.
- 115 Po drugi strani meni, da je Komisija v točki 1085 obrazložitve izpodbijanega sklepa napačno odločila, da predložene informacije glede dodelitve strank in kvot na nemškem trgu niso močno prispevale k razumevanju ali ugotovitvi kršitve. Družba Nedri namreč trdi, da je prva, ki je predložila koristne informacije o pogovorih v klubu Evropa v zvezi z razdelitvijo kupcev in kvot na nemškem trgu. Pojasnjuje, da je predložila tudi dokaze o velikem številu sestankov v zvezi z razdelitvijo kupcev. Tako se informacije, ki jih je dobila Komisija na nemškem trgu, ki so navedene v opombah na straneh od 354 do 357 izpodbijanega sklepa, nanašajo na dokumente družbe Nedri. Družba Nedri meni, da bi brez dokazov, ki jih je predložila, Komisija lahko dokazala le nekaj sestankov, česar po mnenju tožeče stranke Komisija ni izpodbijala v točki 1085 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Družba Nedri dodaja, da Komisija tudi ni podprla svoje presoje, da te informacije niso imele večje dodane vrednosti.
- 116 Nazadnje, družba Nedri trdi, da v izpodbijanem sklepu številna sklicevanja na odgovore, ki jih je podala na zahteve po informacijah, njene prijave zaradi prizanesljivosti, dodatnih informacij, ki so bile predložene med preiskavo in potrdil, ki jih je lahko predložila glede domnev Komisije (točki 1082 in 1087 obrazložitve izpodbijanega sklepa) dokazujejo njeno obsežno in trajno sodelovanje.
- 117 Družba Nedri torej meni, da ji je bilo napačno odobreno znižanje v višini 25 % in ne 30 %.
- 118 Komisija se s tem ne strinja.

#### Presoja Splošnega sodišča

- 119 V točki 20 in naslednjih obvestila o prizanesljivosti je navedeno:
- „20. Podjetja, ki ne izpolnjujejo pogojev iz oddelka A [Imuniteta pred globami], so lahko upravičena do pravice do zmanjšanja sleherne globe, ki bi jim bila sicer naložena.
21. Da bi bilo podjetje do tega upravičeno, mora Komisiji zagotoviti dokaze o domnevni kršitvi, ki predstavljajo znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih Komisija že ima, in mora prekiniti svoje sodelovanje pri domnevni kršitvi najpozneje ob času, ko predloži dokaze.
22. Koncept „dodane vrednosti“ se nanaša na obseg, v katerem zagotovljeni dokazi, po svoji naravi in/ali stopnji podrobnosti, možnost Komisije, da dokaže zadevna dejstva. Pri tej oceni bo Komisija na splošno menila, da imajo pisni dokazi, ki izvirajo iz časovnega obdobja, na katerega se nanašajo dejstva, večjo vrednost kot naknadno ugotovljeni dokazi. Podobno se šteje, da imajo dokazi, ki so neposredno povezani z zadevnimi dejstvi, na splošno večjo vrednost kot tisti, ki so z njimi samo posredno povezani.



23. Komisija v vsaki dokončni odločbi, ki jo sprejme ob koncu upravnega postopka, odloči:

- (a) ali so dokazi, ki jih je zagotovilo podjetje, predstavljali znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih je Komisija ob istem času že imela;
- (b) raven zmanjšanja, do katere bo upravičeno podjetje, glede na globo, ki bi bila sicer naložena, kot sledi:
  - [...]
  - Drugo podjetje, ki izpolni pogoje iz točke 21: 20–30 % zmanjšanje
  - [...]

Da bi Komisija določila raven zmanjšanja znotraj vsakega od teh razredov, bo upoštevala čas, ob katerem so bili predloženi dokazi, ki izpolnjujejo pogoj iz točke 21, in stopnjo dodane vrednosti, ki jo ti dokazi pomenijo. Prav tako lahko upošteva obseg in trajnost sodelovanja podjetja po datumu prispevanja.

Poleg tega, če podjetje zagotovi dokaze, ki se nanašajo na dejstva, za katera Komisija prej ni vedela, in ki se neposredno nanašajo na težo ali trajanje domnevnega omejevalnega sporazuma, Komisija teh elementov ne bo upoštevala pri določanju globe, ki naj se naloži podjetju, ki je te dokaze zagotovilo.“

- 120 Tako mora Komisija pri določanju odstotka znižanja, do katerega je upravičeno drugo podjetje, upoštevati čas, ko so bili predloženi dokazi in stopnjo njihove dodane vrednosti. Prav tako lahko upošteva – vendar k temu nikakor ni zavezana – obseg in trajnost sodelovanja podjetja po datumu njenega prispevanja.
- 121 V tem primeru je treba ugotoviti, da je Komisija upoštevala čas prispevanja družbe Nedri (točke od 1082 do 1087 obrazložitve izpodbijanega sklepa) in da je ocenila stopnjo dodane vrednosti dokazov, ki jih je ta družba predložila (točke od 1082 do 1085 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Upoštevala je tudi obseg in trajnost sodelovanja, ki ga je družba Nedri dokazala od datuma njenega prispevka (točka 1087 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 122 Zato je treba takoj zavrniti očitek neobstoja obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 123 Opozoriti je treba tudi, da točka 23 obvestila o prizanesljivosti določa, da bo za drugo podjetje, ki izpolni pogoj iz točke 21 tega obvestila o prizanesljivosti, zmanjšanje znašalo od 20 do 30 % in da se bo zmanjšanje znotraj tega razreda določilo glede na tri merila, določena v točki 120 zgoraj.
- 124 Zgodnje sodelovanje v postopku, stopnja dodane vrednosti predloženih dokazov ter mogoče upoštevanje obsega sodelovanja podjetja po prispevku tega podjetja so kumulativna merila, ki se porazdelijo glede na kontekst in okoliščine vsakega primera, in ki omogočijo znižanje v višini od 20 do 30 % zneska globe.
- 125 V zvezi z uporabo teh različnih meril Komisije je treba navesti, da je bila v zvezi s presojo časa, ko je družba Nedri predložila svoje dokaze, njena prijava zaradi prizanesljivosti vložena mesec dni po preiskavah.
- 126 Družba Nedri je torej začela sodelovati v zgodnji fazi upravnega postopka – kar na začetku Komisija ugotavlja v izpodbijanem sklepu (točka 1087 obrazložitve) – vendar pa do tega sodelovanja ni prišlo takoj po preiskavah, drugače kot na primer pri družbi ITC.

- 127 Komisija pa lahko te okoliščine upošteva, ko presoja odstotek znižanja, ki ga lahko odobri prijavitelju zaradi prizanesljivosti na podlagi njegovega sodelovanja v postopku.
- 128 Drugič, v zvezi z dodano vrednostjo prispevka družbe Nedri, je treba najprej ugotoviti, da je Komisija upoštevala dejstvo, da so se podatki, ki jih je ta družba predložila, nanašali na celoten panevropski sporazum in zlasti na klub Zürich, na skandinavski trg, vključno z družbo Addtek, in na klub Evropa, in da je tem dokazom priznala veliko dodano vrednost. To je namreč razvidno iz točk od 1082 do 1084 obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 129 Nadalje, glede trditev družbe Nedri v zvezi z nemškim trgom je Komisija v bistvu menila, da ti dokazi niso znatno pripomogli k razumevanju ali ugotovitvi kršitve in da zato dodana vrednost ni bila pomembna.
- 130 Ugotoviti pa je treba, da nasprotno od te presoje, tožeča stranka navaja le, da je v zvezi s tem Komisiji prva predložila dokaze, da so se ti dokazi v velikem številu nanašali na sestanke v zvezi z razdelitvijo kupcev in da bi brez njih Komisija lahko dokazala le nekaj sestankov.
- 131 Vendar pa tožeča stranka ne dokazuje, zakaj naj bi bila nenatančna trditev Komisije, v čem naj bi bila razdelitev kupcev na nemškem trgu le en primer take razdelitve, opisane v oddelku 9.1.3.6 izpodbijanega sklepa in imajo dokazi v zvezi s tem dejansko le relativno dodano vrednost.
- 132 Ugotoviti je treba, da imajo dokazi, ki jih je predložila družba Nedri, na podlagi katerih je bilo mogoče dokazati potek nekaterih srečanj kluba Evropa v zvezi z enim sestavnim delom geografskih trgov, ki se vodijo v okviru tega kluba, in sicer nemškega trga, le relativno dodano vrednost (v zvezi z sem se sklicuje na točko 220 obrazložitve – in opombo na strani 354 – ter točko 223 obrazložitve – in opombo na strani 357 – izpodbijanega sklepa). Potek kakšnega drugega sestanka v zvezi s tem trgom je bilo, kot to pravilno navaja Komisija, mogoče dokazati z dokazi, ki jih je predložil drug član omejevalnega sporazuma (glej točko 221 obrazložitve in opombi 354 in 355 izpodbijanega sklepa).
- 133 Tretjič, iz točke 1087 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da je Komisija upoštevala kasnejše sodelovanje družbe Nedri.
- 134 Glede na čas, ko je družba Nedri vložila prijavo zaradi prizanesljivosti, dodano vrednost dokazov, ki jih je predložila Komisiji, in glede na njeno poznejše sodelovanje, je treba torej šteti, da Komisija, s tem ko je določila stopnjo, ni napačno ravnala, ko je določila stopnjo znižanja zneska globe, ki jo je bilo treba določiti na 25 %.
- 135 Zato je treba drugi tožbeni razlog zavrniti.
- 136 Tožbo je treba zato v celoti zavrniti.

### **Stroški**

- 137 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat)

razsodilo:

- 1. Tožba se zavrne.**
- 2. Družba Nedri Spanstaal BV poleg svojih stroškov nosi stroške, ki jih je priglasila Evropska komisija.**

S. Frimodt Nielsen

F. Dehousse

A. M. Collins

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 15. julija 2015.

Podpisi

## Kazalo

Predmet spora .....	1
Dejansko stanje .....	4
Sektor, ki je predmet postopka .....	4
Proizvod .....	4
Struktura ponudbe .....	4
Struktura povpraševanja .....	5
Trgovina v Uniji in EGP .....	5
Nedri in njena matična družba Hit Groep .....	5
Upravni postopek .....	6
Prva prijava za prizanesljivost in imuniteto, odobrena družbi DWK .....	6
Preiskave in zahteve za informacije .....	6
Druge prijave za prizanesljivost in odgovori Komisije .....	7
Uvedba postopka in obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah .....	7
Vpogled v spis in zaslihanje .....	7
Dodatne zahteve za informacije .....	8
Izpodbijani sklep .....	8
Klub Zürich in regionalni dogovori .....	8
Klub Evropa in regionalni sporazumi .....	9
Postopek in predlogi strank .....	10
Pravo .....	11
Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, smernic iz leta 2006, načel enakosti in sorazmernosti, ker je Komisija uporabila zgornjo mejo 10 % v poslovnem letu 2009 in ne v poslovnem letu 2002 pri izračunu globe, ki jo je naložila družbi Nedri .....	13
Izpodbijani sklep .....	12
Trditve strank .....	12
Presoja Splošnega sodišča .....	12
– Načela .....	12

– Utemeljenost prvega tožbenega razloga .....	14
Drugi tožbeni razlog: kršitev točke 23 obvestila o prizanesljivosti in obveznosti obrazložitve, saj bi morala Komisija morala tožeči stranki odobriti znižanje v višini 30 % in ne v višini 25 % zneska globe ..	15
Povzetek izpodbijanega sklepa .....	15
Trditve strank .....	15
Presoja Splošnega sodišča .....	16
Stroški .....	18